

DERFOR ER HOLISTISK AFGRÆSNING BEDRE FOR KLIMAET
21 gode grunde fra dansk praksis

Oplæg økologisk kongres 30/11 2017

v. Michael Kjerkegaard

Præsentation af ERFA gruppen omhandlende holistisk afgræsning:

- Årstiderne v. Leif Rørby. 5 år. Stude, nu ammekalve
- Søgaard Andelsbrug v. Marie Pedersen og Ole Nielsen. 3 år. Malkekvæg.
- I/S Nedergaard v. Erik Overgaard. 2 år. Kødkvæg

Svanholm Gods på Sjælland 1. år Malkekvæg og får

- Marienlyst v. Thorkild Nissen og Svend I. Møller. 3/1 år. Ammekalve.
- Eskelyst v. Michael Kjerkegaard. 3 år. Kødkvæg og får
- Økologisk landsforening v. Carsten Markussen (planter) og Iben Alber Christiansen (kvæg)

Holistisk styret afgræsning:

1. Stort dyretryk på afgrænset areal
2. Højere / moden afgrøde (diversitet) til afgræsning
3. Længere hviletid - til afgrøden er klar
4. Nedtrampning af afgrøde
5. Hurtig flytning væk fra arealet.

KRAFT:

K - KULSTOF

- Opbygning af kulstof i jorden i form af beriget sædskifte, blandingsudsæd, nedtrådt afgrøde ved afgræsning osv.

R - RESILIENS

- Modstandsdygtighed over for klimaændring / udtørring / meget nedbør / næringsstofmangler, problemukrudt

A - ARTSRIGDOM

- Større biodiversitet - både over og under jorden

F - FRUGTBARHED

- Et samlet mål for jordens frugtbarhed - evt. en kombination af ovennævnte parametre

T - TRIVSEL eller TILVÆKST

- Udbyttmåling - mængde pr. HA, kød eller evt. trivsel for medarbejdere og ejer.

K for KULSTOF

1. Bedre nedmuldning.

Stor koncentreret kotrafik giver bedre nedtrampning af plantemateriale og gødning.

2. Kulstof arbejdes længere ned i jorden, hvor det er bedre bundet og mindre udsat for iltning.

3. Mere kulstof i jorden, fordi planterne har længere rødder og der trædes meget mere plantemateriale ned

4. Mindre iltning af jorden, når der ikke pløjes og harves.

Satelitbilleder viser enorm kulstofkoncentration i jordbearbejdningsperioder. (video)

A Year In The Life Of Earth's CO₂ : <https://youtu.be/x1SgmFa0r04>

R for RESILIENS - modstandsdygtighed

5. *Bedre vandholdende evne.* Efter nogle år med holistisk afgræsning, dannes der en fjedrende måtte af plantemateriale, som kan suge vand og danner forhindringer for afløb. Arealer hvor der tidligere har stået bar vand er ikke længere vandlidende.

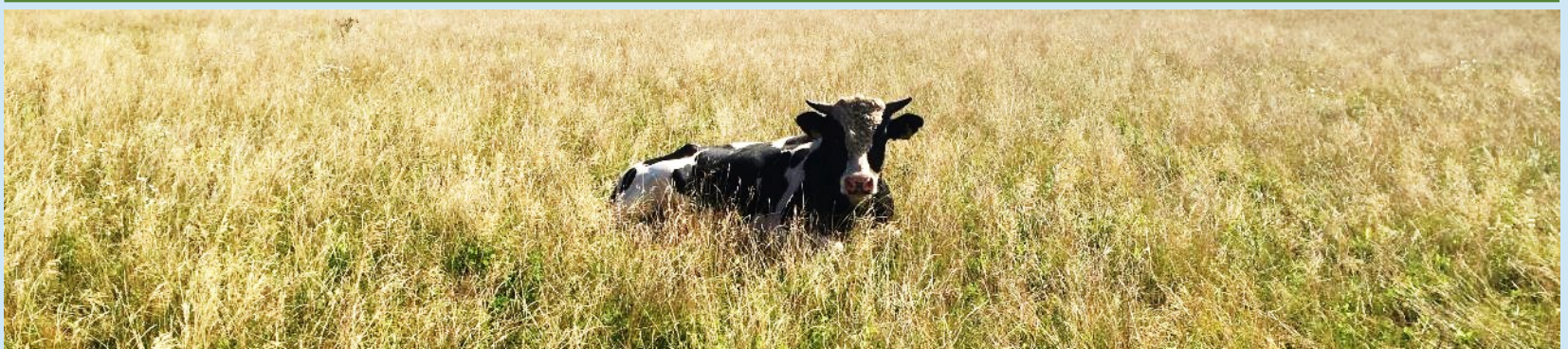
6. *Mere tørkestabilt og mindre behov for vanding.*

Fordi rødderne er længere og der er mere kulstof til at holde på vandet.

7. *Mindre sammentrykning fra store maskiner, som færdes for tidligt eller for sent.* Tager kun slæt i højsæson, og køerne afgræsser i ydersæsonerne.

8. *Problemukrudt får større konkurrence.* Når velsmagende græs og urter ikke bides ned hele tiden.

9. *Bedre mikrobiel balance i jord der ikke pløjes.* Der dannes en stabil ligevægt med meget organisk materiale i overfladen

A for ARTSRIGDOM - større biodiversitet - både over og under jorden

10. *Længere rødder*, diversitet over jorden må også være under

11. *Bedre fordeling og nedbrydning af gødning*. Kørerne tvinges til at færdes over hele arealet. Gødningsbillerne har lettere ved at opretholde en større population, fordi frisk gødning ligger mere koncentreret.

12. *Større plantediversitet* og flere forskellige udviklingsstadier (Video)

F for FRUGTBARHED

13. *Mindre dieselforbrug til jordbearbejdning.*

14. *Ingen bar jord som kan eksponeres direkte for sollys, kulde/varme, vand og vind. Der kan måles langt højere temperaturer ved jordoverfladen om sommeren, når der ikke er jorddække.*

15. *Ingen perioder uden grønmasse som mikroorganismene kan omsætte. Når der harves og pløjes grønmasse ned får bakterierne et boost, som svarer til det der sker i en kovom, når der fodres med lettilgængelige kulhydrater. Men herefter kan der gå lang tid før der igen er plantemateriale til rådighed*

16. *Større fotosyntese. Når der altid er mere end tre blade og planterne får fred og ro til at gro*

Video – holistisk blanding

<https://drive.google.com/file/d/0B97mTvx73QuaTkM5eU5KaF9JZ1U/view>

T for TRIVSEL & TILVÆKST

17. *Markerne kan bære at dyrene kommer tidligt ud og sent på stald.* Græstæppet er tykkere og mere stabilt og dyrene går kun i kort tid på det samme areal. Michael har ikke brugt suppleringsfoder siden 26 februar.

18. *Bedre næringsstofsammensætning, når græs er eneste foder.* Planterne er generelt mere modne og i flere forskellige stadier og der er en større plantediversitet. Der er en bedre balance imellem kulhydrater og protein i forhold til dyrenes behov.

19. *Nedsat parasittryk.* Parasitterne trives dårligt, når der går lang tid imellem afgræsning. Køerne topgræsser mere og undgår parasitter i jordoverfladen

20. *Ingen tuegræs.* Efter tre uger om sommeren kan der ikke ses komøg. Køerne vrager en lille smule efter første gang men ikke noget efter anden og følgende gange.

21. *Køerne er mere tilbøjelige til at æde ukrudt.* Fordi der er konkurrence, når de lukkes på nyt græs. Så snart de lukkes på ny fold sænker de skærebordet og æder fra en side af (Video)

Video – nyt græsstykke

<https://drive.google.com/file/d/0B97mTvx73QuaLVdaRUNSN0prZkE/view>

Video slagtetyre

<https://youtu.be/-HNtNBvNE9w/view>